

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) (3)

วิลาวัลย์ จิ่งประเสริฐ*

ทัศนีย์ ฮาซาโนะ*

เย็นจิตร เตชะดำรงสิน*

หมวด f (ต่อ)

伏而后发 (fú ér hòu fā) : 感受邪气后, 病邪在机体内潜伏一段时间, 或在诱因的作用下, 过时而发病。

ฟูเออร์ไฮวฟา : บั๊จจัยก่อโรคจะก่อตัวแอบแฝงอยู่ในระยะหนึ่งแล้วจะกำเริบภายหลัง หลังจากที่ไ้รับบั๊จจัยก่อโรคแล้ว บั๊จจัยก่อโรคจะก่อตัวแอบซ่อนอยู่ภายในระยะหนึ่ง แล้วเมื่อผ่านไประยะหนึ่งหรือมีบั๊จจัยอื่นมากกระตุ้นก็จะแสดงอาการออกมา

onset of hidden pathogen : the appearance of symptoms after the long time of hidden pathogen or with certain inducer.

浮络 (fú luò) : 循行于人体浅表部位且常浮现的络脉, 其作用为输布气血, 濡养全身。

ฟูลั่ว : เส้นลั่วที่กระจายอยู่ในระดับผิวหนัง เส้นลั่วที่กระจายอยู่ในชั้นผิวของร่างกาย มีหน้าที่กระจายชีและเลือด และหล่อเลี้ยงทั่วร่างกาย
superficial collaterals : collaterals that distribute on the superficial layer of human body, and show up frequently, with the function of distributing qi and blood, and nourishing the whole body.

浮脉 (fú mài) : 脉位表浅, 轻取即得, 重按脉力稍减而不空虚的脉象。

ฟูม่าย : ชีพจรลอย ลักษณะชีพจรที่อยู่ชั้นตื้น ใช้นิ้วสัมผัสเพียงเบาๆ ก็รู้สึกได้ แต่ถ้กดแรงจะพบว่าความแรงของชีพจรลดลงบ้างแต่ไม่กลวง

floating pulse: a superficially located pulse that can be felt on light pressure and grows faint but not vacuous on hard pressure.

伏天灸 (fú tiān jiǔ) : 盛夏三伏天进行的灸法。

ฟูเทียนจิ่ว : การรมยาในวันที่อากาศร้อนที่สุดในฤดูร้อน (ตามปฏิทินจีน)

moxibustion in dog days : moxibustion applied in the hottest days of summer.

服药食忌 (fú yào shí jì) : 服用中药期间对某些食物的禁忌, 又称食忌, 也即通常所说的忌口。

ฟูเย่าซือจี๊ : อาหารต้องห้ามในระหว่างรับประทานยาจีน อาหารบางชนิดซึ่งควรหลีกเลี่ยงในระหว่างการรับประทานยาจีน หรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อาหารแสลง (ซือจี๊ หรือ จี้โซ่ว)

dietary contraindication during medication : types of food that should be avoided during the period of medication, also known as dietary contraindication.

扶正解表剂 (fú zhèng jiě biǎo jì) : 以解表药与补益药为主配伍组成, 治疗虚人外感的解表剂。

ฟูเจิ้งเจี้ยเปี้ยวจี๊ : ตำรับยาเสริมเจิ้งชีรักษากลุ่มอาการภายนอก ตำรับยาที่มีองค์ประกอบสำคัญเป็นตัวรักษากลุ่มอาการภายนอกและตัวยาบำรุงชี ใช้รักษาภาวะถูกพิษภัยจากภายนอกในผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอ

healthy qi-supplementing exterior-releasing formula : any exterior-releasing formula that mainly consists of exterior-releasing and deficiency-tonifying medicinals for treating exterior pattern/syndrome of deficient patient.

扶正祛邪 (fú zhèng qū xié) : 扶助正气以祛除病邪的治疗原则。

*กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

肝肾同源 (gān shèn tóng yuán) : 又称精血同源。指肝藏血，肾藏精，精血既同源于水谷精微，又互滋互化的密切关系。

การขึ้นลงเหวียน : ตับและไตมีแหล่งกำเนิดเดียวกัน อีกนัยหนึ่งคือสารจิงและเลือดมีแหล่งกำเนิดเดียวกัน ตับมีหน้าที่กักเก็บเลือดและไตมีหน้าที่กักเก็บสารจิง โดยสารจิงและเลือดมีจุดกำเนิดมาจากน้ำและสารอาหารต่าง ๆ และยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด สามารถแปรเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้

homogeny of liver and kidney : also called homogeny of essence and blood. The liver stores blood and kidney stores essence. Both of them originate from water-grain essence and stand an intimate mutual transforming and nourishing relationship.

肝肾阴虚证 (gān shèn yīn xū zhèng) : 肝肾阴液亏虚，虚热内扰，表现以腰酸、胸胁疼痛、眩晕耳鸣、遗精、骨蒸潮热、盗汗颧红、舌红少苔、脉细数等为主的证候。

การขึ้นอินซูวี่เจ็ง : กลุ่มอาการอินของตับและไตพร่อง เกิดจากอินและสารนำของตับและไตพร่อง ทำให้เกิดภาวะร้อนรบกวนภายในร่างกาย มีอาการแสดงคือ เมื่อยเอว ปวดเจ็บที่ชายโครง เวียนศีรษะ มีเสียงในหู น้ำกามเคลื่อนไหว ร้อนในกระดุกเหนือลำคอออก (เต้าอัน) โทนกแก้มแดง ลิ้นแดง มีฝ้าเล็กน้อย ชีพจรเล็กและเร็ว

liver-kidney yin deficiency syndrome/ pattern : a syndrome/pattern arising when insufficient yin fluid of the liver and kidney fails to nourish the related body constituents and organs, and gives rise to deficiency fire, usually manifested by soreness of the lumbus, chest and hypochondriac pain, dizziness, tinnitus, nocturnal emission, bone-steaming tidal fever, night sweating, flushed cheeks, red tongue with scanty coating, and rapid fine pulse

肝体阴用阳 (gān tǐ yīn yòng yáng) : 肝为藏血之脏，血属阴，肝体为阴；肝主疏泄，其气主升主动，性喜条达，其用为阳。

การเลื่อนยงหยาง : ตับเป็นอินแต่หน้าที่เป็นหยาง ตับเป็นอินเพราะทำหน้าที่กักเก็บเลือด ในทำนองเดียวกันตับยังทำหน้าที่กักกับการไหลเวียนของซี่ตับให้เคลื่อนไหวที่ขึ้นบน ไม่อยู่นิ่ง และชอบความคล่องตัวไม่ติดขัด ซึ่งหน้าที่เหล่านี้มีลักษณะเป็นหยาง

liver being yin in substance and yang in function : liver is the viscus to store blood, which pertains to yin, so does liver. Liver governs free cour-sing and liver-qi governs ascending and moving with preference to freeing and unblocking, so liver is recognized as yang functionally.

肝胃不和证 (gān wèi bù hé zhèng) : 肝气郁结，胃失和降，表现以胃脘胸胁胀痛、嗝气吞酸、苔薄黄、脉弦等为主的证候。

การเว่ยปู้เหอเจ็ง : กลุ่มอาการตับและกระเพาะอาหารทำงานไม่สอดคล้องกัน กลุ่มอาการที่เกิดจากซี่ของตับติดขัด ทำให้กระเพาะอาหารเสียน้ำที่ในการนำพาลง มีอาการแสดงคือ ปวดตึงแน่นที่

บริเวณลิ้นปี่ ออก และชายโครง เรอเปรี้ยว ฝ้าลิ้นเหลืองบาง ชีพจรตึง

liver-stomach disharmony syndrome/ pattern : a syndrome/pattern arising when stagnation of liver qi impairs the harmonious descending function of the stomach, usually manifested by epi-gastric, chest, and hypochondriac distending pain, belching and acid regurgitation, yellow thin tongue coating, and string-like pulse.

肝为刚脏 (gān wéi gāng zàng) : 刚，刚强、躁急之意。用以说明肝气的生理特性是主升、主动，病理特点是易亢、易逆。

การเหว่ยกั๊งจั้ง : ตับเป็นอวัยวะที่เกิดภาวะแกร่งได้ง่าย คำว่า “กั๊ง” หมายถึง เข้มแข็งกระด้าง หรือ รึบร้อน ใจร้อน ใช้อธิบายลักษณะเฉพาะตัวของซี่ตับคือ มีทิศทางขึ้นบนและชอบเคลื่อนไหว โดยมีลักษณะเด่นทางพยาธิสภาพคือ แกร่งง่าย และทิศทางย้อนกลับง่าย

liver as unyielding viscus : the Chi-nese character “gang” means “firming and vexation”. It indicates the physiological feature of liver as ascen-ding & moving and the pathological feature of liver as being apt to be hyperactive and reversed.

肝为罢极之本 (gān wéi pí jí zhī běn) : 肝主筋，肢体关节运动，有赖于肝血的濡养。肝血足，则运动持久能耐受疲劳。

การเหว่ยฝี่จี้จื่อเปิ่น : ตับควบคุมเอ็นในการเคลื่อนไหว ตับกำกับเอ็นและการเคลื่อนไหวของแขนขาและข้อ ซึ่งต้องอาศัยเลือดมาหล่อเลี้ยง หากเลือดตับบริบูรณ์การเคลื่อนไหวจะทำได้นาน ไม่อ่อนล้าง่าย

liver as root of recovery : liver governs tendons, the movements of limbs and joints rely on the nourish-ment of liver-blood. Sufficient liver blood ensures the persistent move-ment and tolerance of fatigue.

肝血虚证 (gān xuè xū zhèng) : 血液亏损，肝失濡养，表现以头晕眼花、视力减退、肢麻震颤，面睑爪甲舌色淡、脉细等为主的证候。

การเซวี่ซูวี่เจ็ง : กลุ่มอาการเลือดของตับพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากเลือดพร่อง ไม่สามารถหล่อเลี้ยงตับได้เพียงพอ มีอาการแสดงคือ เวียนศีรษะ ตาลาย สายตาดูอวบน้ำ แขนขาชาและสั่น ไบหน้า เยื่อบุตาและเล็บซีด ลิ้นซีด ชีพจรเล็ก

liver blood deficiency syndrome/ pattern : a syndrome/pattern arising when deficient blood fails to nourish the liver, usually manifested by diz-ziness, blurred vision, visual deterior-ation, numbness and trembling of extremities, pale complexion, eyelids, nails, and tongue, and fine pulse.

肝阳化风 (gān yáng huà fēng) : 肝肾阴虚，阴不制阳，肝阳亢逆而动风的病机变化。

การหยางฮว่าเฟ็ง : หยางของตับแปรสภาพเป็นลม กลไกการเปลี่ยนแปลงของโรคที่เกิดจากอินของตับและไตพร่อง อินพร่องจนไม่

สามารถควบคุมหยาง ทำให้หยางของตับย้อนขึ้นสูง เกิดเป็นลมเคลื่อนไหว

liver yang transforming into wind : the pathological change of *yin* failing to constrain *yang* and liver-*yang* hyperactivity resulting in wind stirring due to the liver-kidney *yin* deficiency.

肝阳上亢证 (gān yáng shàng kàng zhèng) : 肝阳阴虚, 肝阳上亢, 表现以眩晕耳鸣、头目胀痛、头重脚轻、腰酸酸软、舌红脉弦等为主的证候。

กานหยางซางคังเจิง : กลุ่มอาการหยางของตับแกร่งขึ้นสู่ส่วนบน กลุ่มอาการที่เกิดจากอินของตับและไตพร่อง ทำให้หยางตับแกร่งขึ้นสู่ส่วนบน มีอาการแสดงคือ วิงเวียนศีรษะ มีเสียงในหู ปวดตึงศีรษะ และลูกตา ศีรษะหนักแต่เท้าเบา เอวและเข่าเมื่อยล้าอ่อนแรง ลิ้นแดง ซีฟจรตั้ง

ascendant hyperactivity of liver yang syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when the *yin* deficiency of liver and kidney leads to the hyperactivity of liver *yang*, usually manifested by dizziness, tin-nitus, distending pain of the head and eyes, top-heavy, soreness and weak-ness of the waist and knees, red tongue, and string-like pulse.

肝阴虚证 (gān yīn xū zhèng) : 阴液亏损, 虚热内扰, 表现以头晕目涩、胁肋隐痛、五心烦热、舌红少苔、脉细数等为主的证候。

กานอินซูวีเจิง : กลุ่มอาการอินของตับพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากสารน้ำของอินพร่อง ทำให้เกิดความร้อนรบกวนภายใน มีอาการแสดงคือ เวียนศีรษะ ตาแห้ง ปวดหน่วงชายโครง ร้อนทั้งห้า (ร้อนในอกฝ่ามือและฝ่าเท้า) ลิ้นแดง มีฝ้าเล็กน้อย ซีฟจรเล็กและเร็ว

liver yin deficiency syndrome/ pat-tern : a syndrome/pattern arising when deficient *yin* fluid causes endo-genous disturbance of deficient fire, usually manifested by dizziness, dry eyes, hypochondriac dull pain, vexing heat in the chest, palms and soles, red tongue with scanty coating, and rapid fine pulse.

肝与胆相表里 (gān yǔ dǎn xiāng biǎo lǐ) : 足厥阴肝经与足少阳胆经相互络属, 脏腑相合, 使得肝与胆生理、病理的联系密切。

กานยู่ตันเซียงเปี้ยวหลี่ : ตับและถุงน้ำดีมีความสัมพันธ์แบบเยี่ยวหลี่ เส้นลมปราณเท้าจueอินตับและเส้นลมปราณเท้าเส้าหยางถุงน้ำดี มีความสัมพันธ์คู่ (สังกัดและเชื่อมสัมพันธ์) ต่อกัน ทำให้เป็นจิ้งผู้ที่คู่กัน ดังนั้นความเกี่ยวข้องในด้านสรีระและพยาธิสภาพย่อมมีผลต่อกันได้

liver and gallbladder standing an exterior-interior relationship : liver meridian of foot *jueyin* and gall-bladder meridian of foot *shaoyang* connect together, and *zang-fu* organs link mutually. These contribute to the close relationship between liver and gallbladder in physiology and patho-logy.

肝郁脾虚证 (gān yù pí xū zhèng) : 肝失疏泄, 脾失健

运, 表现以胸胁胀痛、腹胀便溏、脉弦等为主的证候。

กานยู่ฝี่ซูวีเจิง : กลุ่มอาการซึ่งตับติดขัดและม้ามพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซึ่งตับติดขัด ทำให้ม้ามเสียหน้าที่ในการลำเลียงและแปรสภาพ มีอาการแสดงคือ ปวดแน่นที่ทรวงอกและชายโครง ท้องอืด อุจจาระเหลว ซีฟจรตั้ง

liver depression and spleen deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when depressed liver *qi* impairs the transporting and transfor-ming function of the spleen, usually manifested by chest and hypochon-driac distending pain, abdominal distension, loose stool, and string-like pulse.

肝郁气滞证 (gān yù qì zhì zhèng) : 肝失疏泄, 气机郁滞, 表现以情志抑郁、胸胁或少腹胀痛、脉弦等为主的证候。

กานยู่ชีจื่อเจิง : กลุ่มอาการซึ่งของตับติดขัด กลุ่มอาการที่เกิดจากตับเสียหน้าที่ในการขับระบายและส่งผลให้การเคลื่อนของซึ่งติดขัด มีอาการแสดงคือ อารมณ์เก็บกด ปวดแน่นทรวงอกและชายโครง หรือท้องอืด ซีฟจรตั้ง

liver depression and qi stagnation syndrome/pattern : a syndrome/ pat-tern arising when the liver fails to course freely and results in stagnation of *qi* movement, usually manifested by depression, hypochondriac or lo-wer abdominal distention or moving pain, and string-like pulse.

肝志为怒 (gān zhì wéi nù) : 怒易伤肝易致肝气亢逆; 若肝失疏泄也易表现出心烦易怒的情绪变化。

กานจื่อเหวยนู่ : อารมณ์โกรธเกี่ยวข้องกับตับ อารมณ์โกรธมีผลเสียต่อดับ ส่งผลให้ซึ่งตับแกร่งและย้อนกลับได้ง่าย กรณีที่ตับเสียหน้าที่ในการขับระบาย จะส่งผลให้เกิดอารมณ์เปลี่ยนแปลง เช่น โกรธง่าย กระสับกระส่าย

liver associating with anger : the anger easily harms the liver and causes the hyperactive and reversed liver-*qi*. If the liver is in the disorder of free course, emotional changes such as vexation and easy anger will occur.

肝主筋 (gān zhǔ jīn) : 筋指筋膜、肌腱。筋膜依赖肝血的滋养, 才能强韧健壮。

กานจูจิน : ตับกำกับเอ็น เอ็นในที่นี้ หมายถึง เยื่อหุ้มเอ็น เอ็นตรงส่วนปลายของกล้ามเนื้อ ซึ่งเอ็นเหล่านี้จำเป็นต้องมีเลือดของตับมาหล่อเลี้ยง เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและแข็งแรง

liver governing tendons : tendon refers to tendon membranes and ligament which need liver-blood for nourish-ment to be strong and tenacious.

肝主升发 (gān zhǔ shēng fā) : 肝气具有上升、发散的生理特点, 疏通畅达全身气机。

กานจูเซิงฟา : ตับกำกับการลอยขึ้นและการกระจาย ซึ่งของตับมีลักษณะเด่นคือ เคลื่อนที่ขึ้นบนและกระจาย เพื่อทำให้ซึ่งทั่วร่างกายไหลเวียนอย่างอิสระและไม่ติดขัด

liver governing ascending and dredging : the physiological characteristics of the liver-*qi* in ascending and

dispersing to free and unblock general *qi* movement.

肝主疏泄 (gān zhǔ shū xiè) : 肝具有疏通畅达全身气机，使之通而不滞，散而不郁的生理功能。

การจู่ชู่เขี่ย : ตับควบคุมการกระจายและระบายของชี่ ตับมีหน้าที่กำกับให้ชี่ทั่วร่างกายไหลเวียนอิสระและไม่ติดขัด

liver governing free coursing : the physiological function of the liver in freeing and unblocking the movement of the general body *qi* to avoid stagnation and depression.

膏肓 (gāo huāng) : 心之下，膈之上的部位。

ภาษาขง : บริเวณใต้หัวใจ เหนือกะบังลม หรือชื่อจุดฝังเข็ม (BL43)
gao huang : the space which is below the heart and above the diaphragm.

膏摩 (gāo mó) : 将中药膏剂涂于体表一定部位，施以推拿按摩等手法，发挥推拿按摩和药物的综合治疗作用的治法。

เกาหมอ : การนวดด้วยน้ำมัน การนวดรักษา โดยประยุกต์ใช้น้ำมันหรือชี่ฝังสมุนไพร นวดไปตามส่วนที่นวด เป็นการเสริมผลการรักษาระหว่างการนวดและสมุนไพร

rubbing with ointment : a therapy that applies herbal ointment on the affected part, then does massage manipulations to create comprehensive treatment effect of tuina and herbs.

隔物灸 (gé wù jiǔ) : 艾炷与施灸部位皮肤之间衬隔物品的灸法。

เกออู๋จิว : การนวดโดยมีวัสดุคั่น การนวดโดยมีวัสดุคั่นระหว่างโถงรูปรกรวยและผิวหนัง

indirect moxibustion : moxibustion performed by placing some insulating material between the moxa cone and the skin.

根结 (gēn jié) : “根”是经气始生的腧穴或部位，即四肢末端的井穴；“结”是经气归结的部位，即头、胸、腹部。根结指经气的所起与所归。

เกินเจีย : ตำแหน่งที่จิ่งชี่เริ่มต้นและคืนกลับ คำว่า “เกิน” หมายถึง จุดหรือตำแหน่งที่ชี่ของเส้นลมปราณนั้นเริ่มมี ซึ่งก็คือจุดจิ่งตามปลายนิ้วมือ นิ้วเท้า นั่นเอง คำว่า “เจีย” หมายถึง ตำแหน่งที่จิ่งชี่คืนกลับที่ตำแหน่งตรงศีรษะ ทรวงอก และท้อง

origins and junctions (starting and terminal point of a channel) : origins are the acupoints or positions where meridian *qi* begins from, i.e. well point located at the ending of four limbs. Junctions are the positions where meridian *qi* terminates, i.e. head, chest and abdomen. Origins and junctions indicate the origin and termination of meridian *qi*.

攻补兼施 (gōng bǔ jiān shī) : 采用攻邪与扶正并重的治疗原则。

กบฏเจียนชือ : วิธีขับระบายและบำรุงไปพร้อมกัน หลักการรักษาโดยวิธีขัดเสี่ยชี่และเสริมแรงให้กับเจ็งชี่ไปพร้อมกัน

elimination in combination : the treating principle to use pathogen-dispelling and vitality-strengthening together.

攻毒杀虫止痒药 (gōng dú shā chóng zhǐ yǎng yào) : 包括攻毒药和杀虫止痒药。

กตู่ซาหลงจื่อหย่างเย้า : ยาขับพิษฆ่าพยาธิและระงับอาการคัน
detoxifying, worm-killing and itch-releasing medicinal : categorized into detoxifying medicinal and worm-killing and itch releasing medicinal.

攻毒药 (gōng dú yào) : 以攻毒疗疮为主要作用的药物。

กตู่เย้า : ยาขับพิษ กลุ่มยาขับพิษ แก้พิษจากโรคฝี แผลมีหนองต่าง ๆ

detoxifying medicinal : a medicinal that removes toxicity and heals sore.

攻下药 (gōng xià yào) : 泻下作用较强，并能清热泻火，主要用于大便秘结，实热积滞证的药物。

กตู่เขี่ยเย้า : กลุ่มยาถ่ายระบายท้อง กลุ่มยาถ่ายที่มีฤทธิ์ค่อนข้างแรง มีสรรพคุณลดความร้อนและขับระบายไฟ ใช้รักษาโรคท้องผูกที่มีอาการร้อนแกร่ง หรือของเสียดค้าง

offensive purgative medicinal : a medicinal that has a potent purgative effect with the function of clearing heat and purging fire, mainly for constipation of excess heat accumulation pattern/syndrome.

骨度分寸法 (gǔ dù fēn cùn fǎ) : 以体表骨节为主要标志，测量周身各部的大小、长短，并按照相应比例折算尺寸，定出分寸，审定腧穴定位的方法。

กุดู่เฟินซุนฝ่า : ชุนตามสัดส่วนของกระดูก วิธีการหาตำแหน่งของจุดฝังเข็มโดยการวัดระยะเป็น “ซุน” โดยระยะซุนในวิธีนี้ อ้างอิงจากการแบ่งระยะสัดส่วนของกระดูกของผู้ป่วยในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นเกณฑ์

bone proportional *cun* : the method to locate the acupuncture points with *cun*, converted according to relative ratio by using the patient's bones as main markers to measure the size and length of every part.

固崩止带剂 (gù bēng zhǐ dài jì) : 以收敛止血、固涩止带药为主配伍组成，治疗妇人崩漏、带下等证的固涩剂。

กู่เบ็งจื่อไตจี : ตำรับยารักษาภาวะตกเลือดและตกขาว ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสสำคัญที่มีฤทธิ์ฝาดสมาน ห้ามเลือด และระงับการตกขาว ใช้รักษาภาวะตกเลือดและตกขาวในสตรี

securing flooding and checking vaginal discharge formula : any securing and astringent formula that mainly consists of astringents, haemostatic medicinals, leucorrhoea-securing and arresting medicinals for treating such diseases as metrorrhagia and metrostasis and excessive leucorrhoea.

固表止汗剂 (gù biǎo zhǐ hàn jì) : 以收敛固涩药为主配伍组成，治疗自汗、盗汗等证的固涩剂。

กู่เบี่ยวจื่อฮั่นจี : ตำรับยาเสริมความต้านทานของผิวหนังระงับเหงื่อ

ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์ฝาดสมานและทำให้ส่วนผิวหดแน่น ใช้รักษากลุ่มอาการมีเหงื่อออกเองและมีเหงื่อลึ้ออกเวลากลางคืน

securing the exterior to check sweating formula : any securing and astringent formula that mainly consists of securing medicinals and astringents for treating spontaneous sweating and night sweating.

固涩剂 (gù sè jì) : 以固涩药为主配伍组成, 具有收敛固涩作用, 治疗气、血、精、津液耗散滑脱等证的方剂。分为固表止汗剂、敛肺止咳剂、涩肠固脱剂、涩精止遗剂、固崩止带剂。

กู่เซ่อจี : ตำรับยาสมานและเหนี่ยวรั้งสารคัดหลั่ง ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์สมานและป้องกันการลื่นไหล มีสรรพคุณฝาดสมานและทำให้มันคง ใช้รักษาอาการที่เลือดสารจิ้งหรือเหงื่อและของเหลวเสียออกไปจากร่างกาย แบ่งเป็น ตำรับยาเสริมความต้านทานของผิวหนังเพื่อระงับเหงื่อ ตำรับยาสมานปอดเพื่อระงับไอ ตำรับยาสมานลำไส้แก้อังเสีย ตำรับยาสมานจิ้งเพื่อระงับการลื่นไหล ตำรับยาระงับการตกเลือดและตกขาว

securing and astringent formula : any formula that mainly consists of astringents, has the securing and astringent effect, and is used for arresting exhaustive discharges of *qi*, blood, essence and body fluid. It includes securing the exterior to check sweating formula, constraining the lung to suppress cough formula, astringing the intestine and checking prolapse formula, securing essence and reducing urination formula, and securing flooding and checking vaginal discharge formula.

刮柄法 (guā bǐng fǎ) : 催气手法之一。针刺入腧穴一定深度后, 用指甲刮动针柄。

กวำบั้งฝำ : การเกาเข็ม วิธีการหนึ่งในการเร่งชี โดยผู้ฝังเข็มใช้เล็บเกาหรือขูดที่ตำเข็ม หลังการแทงเข็มลงไปตามความลึกที่ต้องการ

handle-scraping method : a method that hastens the arrival of *qi* by scraping the handle of the needle with nail after inserting the needle into certain depth.

刮痧 (guā shā) : 用器具 (牛角、玉石等) : 在皮肤相关部位刮拭, 以疏通经络、活血化瘀的治法。

กวำซา : การขูด การรักษาโรควิธีหนึ่งในการแก้ไขเส้นลมปราณติดขัดและกระตุ้นเลือดเพื่อขจัดเลือดคั่ง โดยการขูดไปและกลับตรงตำแหน่งที่สัมพันธ์กับโรค ด้วยเครื่องมือที่ทำจากเขาวัวหรือหยก

scraping : a therapy that unblocks the meridians and activates blood to remove blood stasis by scraping on relative parts with specific instruments made of ox horn and jade.

管针打入法 (guǎn zhēn dǎ rù fǎ) : 操作时先将毫针置入特制的管套中, 放在所取穴位上, 医者用手拍击露于管外的针柄, 使针尖迅速刺入穴位, 将管套抽出后再施行运针的方法。

กวางเงินตำรูฝำ : วิธีแทงเข็มผ่านหลอด วิธีหนึ่งในการแทงเข็ม โดย

การใส่เข็มลงในหลอดที่ทำขึ้นมาโดยเฉพาะ วางปลายท่อด้านปลายเข็มตรงจุดฝังเข็ม แล้วตีตำเข็มที่โผล่ออกมาทางปลายหลอดอีกด้านหนึ่ง ปลายเข็มจะแทงผ่านผิวหนังอย่างรวดเร็ว จากนั้นจึงเอาหลอดออก แล้วทำการฝังเข็มต่อจนเสร็จขั้นตอน

insertion of needle with tube : an insertion method that puts the needle into the specific tube and puts on the selected point, and then pats the handle of the needle out of the tube to insert the tip into the acupoint rapidly, after that, takes off the tube and do manipulations.

อุยจีฝำ : การบีบรวบ ทำนวดแบบหนึ่ง โดยผู้นวดใช้ฝ่ามือหรือนิ้วหัวแม่มือ 2 ข้าง กดเค้นส่วนที่นวดพร้อมกับรวบเข้าหากัน

total squeezing manipulation : a manipulation that exerts forces on the affected part with palms or thumbs, and squeezes symmetrically to the middle.

อุยจิง : 药物作用的定位概念, 即药物对机体部位的选择性作用。

อุยจิง : แนวคิดเกี่ยวกับตำแหน่งการออกฤทธิ์ของยา วิธีทางเดินของยาไปยังอวัยวะเป้าหมายโดยผ่านทางเส้นลมปราณ

channel tropism : it indicates the selective therapeutic effects of Chinese medicine on or mainly on certain viscera and certain meridians.

滚法 (gǔn fǎ) : 用手掌尺侧面的背部及掌指关节背侧突起处, 在一定部位做来回翻掌、旋转的手法。

กุนฝำ : การกลิ้ง ทำนวดแบบหนึ่ง ที่ใช้หลังมือด้านนิ้วก้อย หรือนิ้วมูม กระดุกข้อต่อฝ่ามือกับนิ้วมือ กลิ้งหรือพลิกไป-กลับ ไล่ไปบนส่วนที่นวด

rolling manipulation : a manipulation performed by turning and rotating the back of the ulnar side of the palm and the protuberance of metacarpophalangeal joints over the patient's body surface back and forth continuously.

过劳 (guò láo) : 劳力、劳神、房劳等过度劳累形成的致病因素。

กัวเหลา : การตรากตรำทำงาน การออกแรงทำงานหนัก หรือการใช้สมองคิด หรือมีกิจกรรมทางเพศมากเกินไป เป็นสาเหตุให้เกิดโรคได้

overstrain : the pathogenic factors caused by excessive labor, spirit and sexual intercourse etc.

หมวด h

寒从中生 (hán cóng zhōng shēng) : 阳气虚衰, 失于温煦气化, 阴寒之邪弥漫的病机变化。

หานจงจงเซิง : หยางพร่องมากทำให้เกิดความเย็น กลไกการเปลี่ยนแปลงของโรคที่เกิดจากหยางที่พร่องมากจนสูญเสียหน้าที่ให้

เคลื่อนไหวของร่างกายถดถอย มีอาการแสดงคือ กลั้วหนาว ชอบอบอุ่น หน้าซีด เหนื่อยง่าย ปากจืดไม่ยอมกัดมีน้ำ บัสสาวะใส ถ่ายเหลว ลิ้นซีด ฝ้าขาว ชีพจรช้า หรือตึงแน่น

cold syndrome/pattern : a pattern attributable either to invasion of external cold pathogen or to *yang* deficiency with *yin* exuberance and hypoactivity of organs, characterized by intolerance or fear of cold with preference for heat, white complexion, cold limbs, bland taste in the mouth, absence of thirst, long voidings of clear urine, loose stool, pale tongue with white coating, and slow or tight pulse.

寒滞肝脉证 (hán zhì gān mài zhèng) : 寒邪侵袭，凝滞肝经，表现以少腹、前阴、巅顶等肝经经脉循行部位冷痛，苔白脉弦紧等为主的证候。

ทานจืดอกานมายเจิง : กลุ่มอาการเส้นลมปราณตับติดขัดจากความเย็น กลุ่มอาการที่เส้นลมปราณตับติดขัดจากความเย็น มีอาการคือ รู้สึกปวดเย็น ๆ ตามแนวเส้นลมปราณตับ เช่น ท้องน้อย อวัยวะเพศ กลางกระหม่อม ฝ้าขาว ชีพจรตึงแน่น

cold stagnation in liver meridian syndrome/pattern : a syndrome/pat-tern arising when invasion of cold pathogen stagnates in liver meridian, usually manifested by cold pain in the area where liver meridian runs through, such as the lower abdomen, testicles, and vertex, white coating, and string-like and tight pulse.

合剂 (hé jì) : 中药用水或其他溶剂，采用适宜的方法提取制成的口服液体剂型。单剂量包装者又称“口服液”。

เหอจี : ตำรับยาน้ำผสม รูปแบบยาเตรียมที่เป็นของเหลวสำหรับรับประทาน เตรียมโดยสกัดยาจีนด้วยน้ำหรือตัวทำละลายอื่น ๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม กรณีที่เป็นยาเตรียมขนาดรับประทานต่อวัน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยาน้ำสำหรับรับประทาน

mixture : an oral liquid medicine made by extracting Chinese medicinals in proper ways with water or solvents. the unit dose package also called oral liquid.

合穴 (hé xuè) : 五输穴的一种，为经气充盛，由此深入，进而汇合于脏腑之穴，多位于肘膝关节附近，恰像百川汇合入海，称为“合”。

เหอเซวี่ : จุดเหอ (จุดฝังเข็มเป็นหนึ่งในจุดคู่ชู่) จุดที่ขึ้นเส้นลมปราณมีมากและอยู่ลึกเข้าไปในร่างกายเชื่อมถึงอวัยวะภายใน ตำแหน่งจุดจะอยู่ใกล้ข้อเข้าหรือข้อคอก เปรียบเหมือนแม่น้ำหลายสายไหลรวมกันออกสู่ทะเล

sea point : one of the five transport points, located proximately to the elbow and knee joints, where the meridian *qi* is abundant and goes deeper to converge in *zang-fu* organs. It's called sea point because it's like the rivers converging to the sea.

和解剂 (hé jiě jì) : 采用调和的方法，以解除少阳半表半里之邪、肝脾不和、肠胃失和的方剂。分为和解少阳剂、调和肝脾剂、调和肠胃剂。

เหอเจียจี : ตำรับยาปรับสมดุล ตำรับยาที่อาศัยวิธีการรักษาด้วยการ

ปรับประสานให้เข้ากัน โดยการขับปัจจัยก่อโรคในกลุ่มอาการกึ่งภายนอกกึ่งภายใน แก้ไขภาวะตับและม้ามไม่เข้ากัน ภาวะลำไส้และกระเพาะอาหารไม่เข้ากัน แบ่งเป็น ตำรับยาปรับสมดุลในเส้นลมปราณลำหยาาง ตำรับยาปรับสมดุลม้ามและตับ ตำรับยาปรับสมดุลกระเพาะอาหารและลำไส้

harmonizing and releasing formula : any formula that adopts the harmonizing method to expel pathogen in half-exterior half-interior lesser *yang*, liver-spleen disharmony, and intestine-stomach disharmony. It includes harmonizing lesser *yang* formula, harmonizing liver-spleen formula, and harmonizing intestine-stomach formula.

和解少阳剂 (hé jiě shào yáng jì) : 治疗外感热病，邪在少阳半表半里证的方剂。

เหอเจียเจ้าหยางจี : ตำรับยาปรับสมดุลในเส้นลมปราณลำหยาาง ตำรับยารักษาโรคร้อนจากภายนอกที่เกิดเป็นกลุ่มอาการกึ่งภายนอกกึ่งภายใน

lesser yang harmonizing and releasing formula : any formula that treats exterior warm disease of lesser *yang* half-exterior half-interior pathogen.

和胃燥湿剂 (hé wèi zào shī jì) : 以温燥除湿药为主组成，治疗湿阻中焦，胃气不和等证的祛湿剂。

เหอเว่ยเจ้าเซวี่จี : ตำรับยาปรับสมดุลและขจัดความชื้นในกระเพาะอาหาร ตำรับยาที่ประกอบด้วยยาสำคัญที่มีฤทธิ์ขจัดความชื้นทำให้แห้ง ใช้รักษาภาวะชื้นอุดกั้นในจงเจียเจวี่ ซึ่งของกระเพาะอาหารปั่นป่วน **stomach-harmonizing and dampness-drying formula** : any dampness-dispelling formula that consists of warm-nature dampness-drying medicinal for treating dampness blocking in the middle energizer with disharmony of stomach *qi*.

黑苔 (hēi tāi) : 舌苔呈黑色的舌象。

เฮียไท : ลักษณะฝ้าที่ลิ้นมีสีดำ

black fur : a tongue coating black in color.

烘焙法 (hōng bèi fǎ) : 将净选或切制后的药物用文火加热，使之充分干燥的方法。

ฮงเบี่ยฝ่า : การอบตัวยาให้แห้ง นำตัวยาที่ล้างสะอาดหรือหั่นเป็นชิ้นแล้ว ให้ความร้อนโดยใช้ไฟอ่อน ๆ จนกระทั่งตัวยาแห้งสนิท

baking method : an approach to bake the cleaned or sliced medicinal over a slow fire till it is completely dry.

洪脉 (hóng mài) : 脉体宽大，来盛去衰，如波涛汹涌的脉象。

หงม่าย : ชีพจรใหญ่และมีพลัง ลักษณะของชีพจรลอยกว้างใหญ่ มาแรงไปอ่อน โดยจังหวะที่ขึ้นมาล้มพัสนี้จะกระแทกแรง ในขณะที่จังหวะถอยจะเบาเหมือนน้ำคลื่นซัดฝั่ง

surging pulse : a pulse beating like dashing waves with big shape, forceful rising and gradual decline.

红舌 (hóng shé) : 舌体颜色偏红，多呈鲜红色的舌象。

หงเสอ : ลิ้นแดง ตัวลิ้นมีสีค่อนข้างแดง เป็นลักษณะสีแดงสดใส

red tongue : a tongue redder than normal, mostly in bright red.

候气 (hòu qì) : 针刺不得气时，行针者采取留针或间歇运针以使得气的方法。

โหว่ชี : การคาเข็มหรือกระตุ้นเข็มเป็นระยะ เพื่อเกิดความรู้สึกต่อชี วิธีการที่จะทำให้เกิดการได้ชี โดยการคาเข็มไว้แล้วกระตุ้นเข็มเป็นระยะ ในกรณีที่ทำการฝังเข็มแล้วผู้ป่วยไม่รู้สึกลำบาก

awaiting qi : the method that obtains qi by retaining the needle or mani-pulating the needle intermittently when the patient fails to obtain qi.

厚苔 (hòu tāi) : 不能透过舌苔见到舌底的舌象。

โหว่โ : ลิ้นมีฝ้าหนา ลักษณะที่ไม่สามารถมองผ่านฝ้าลงไปให้เห็นผิวลิ้นได้

thick fur : a tongue coating through which the underlying tongue surface is invisible.

后天之精 (hòu tiān zhī jīng) : 人出生后，由肺吸入的清气、脾胃化生的水谷精气、脏腑功能所产生的精微物质所构成。

โหว่เทียนจือจิง : สารจำเป็น (จิง) ซึ่งได้รับหลังคลอด สารจิงซึ่งได้มาในภายหลังโดยได้รับการหายใจเข้าไป เป็นสารอาหารที่ผ่านการย่อยดูดซึมจากการทำงานของม้ามและกระเพาะอาหาร และสารจิงที่ได้จากการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ

acquired essence : after birth, it consists of the clear qi inhaled by the lung, the water-grain essence-qi transformed by spleen-stomach and essential substances generated by the viscera.

后下 (hòu xià) : 在其他药物煎成前 5 - 10 分钟时，投入煎煮的煎药法。

โหว่เซี่ย : ใส่ตั้มทีหลัง วิธีต้มน้ำโดยนำตั้มยาเฉพาะมาใส่หลังจากต้มน้ำตั้มยาชนิดอื่น ๆ ในต้มน้ำให้เดือดแล้ว ประมาณ 5-10 นาที

decoct later : add certain medicinals for boiling 5-10 minutes before the decoction of other medicinals is done.

呼吸补泻 (hū xī bǔ xiè) : 病人呼气时进针，吸气时出针为补法；吸气时进针，呼气时出针为泻法。

ซูชีปั้เซี่ย : การกระตุ้นเข็มแบบบำรุงหรือระบายที่สัมพันธ์กับจังหวะการหายใจเข้า-ออก การเสริมบำรุงทำโดยการแทงเข็มผู้ป่วยในขณะที่หายใจออกและถอนเข็มในขณะที่หายใจเข้า ส่วนการระบายทำโดยการแทงเข็มในขณะที่หายใจเข้าและถอนเข็มในขณะที่หายใจออก

synchronicity with respiration for supplementation and drainage : supplementation is performed by inserting the needle while exhaling, and withdrawing the needle while inhaling; and drainage is performed by inserting the needle while inhaling, withdrawing the needle while exhaling.

花剥苔 (huā bō tāi) : 舌苔多处剥脱，剥落处无苔，余处斑驳残存少量舌苔的舌象。

ฮวาป้อโ : ฝ้าที่ลิ้นหลุดลอกเป็นลายดวง ฝ้าบนลิ้นจะลอกออกหลายตำแหน่ง ตรงที่ลอกออกจะไม่มีฝ้า แลดูหลุดหายกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

exfoliated fur : complete peeling of the tongue coating in multiple parts leaving an unsmooth tongue surface as if covered with regeneration of coating granules.

滑脉 (huá mài) : 往来流利，应指圆滑，如盘走珠的脉象。

ฮวาม่าย : ชีพจรลื่น ลักษณะชีพจรที่เดินราบรื่นไม่ติดขัด เมื่อใช้นิ้วสัมผัสจะรู้สึกเหมือนสัมผัสไข่มุก

slippery pulse : a pulse coming and going smoothly like beads rolling on a plate.

滑苔 (huá tāi) : 舌面水分过多，扪之湿而滑利，伸舌欲滴的舌象。

ฮวาโ : ลิ้นมีฝ้าลื่น ผิวลิ้นจะเห็นมีความชุ่มชื้นมากไป หากใช้มือลูบจะรู้สึกลื่นและเมื่อแฉกลิ้นดูเหมือนน้ำจะหยด

slippery fur : a moist tongue coating with excessive fluid, which feels slip-pery.

化湿药 (huà shī yào) : 能化湿运脾，主要用于治疗湿阻脾胃证的药物。

ฮว่าซือเย่า : ยาขับและสลายความชื้น กลุ่มยาที่มีสรรพคุณขับและสลายความชื้น ขับเคลื่อนกลไกการทำงานของม้าม ใช้รักษากลุ่มโรคม้ามและกระเพาะอาหารชื้นมากเกินไป

dampness-resolving medicinal : a medicinal that resolves dampness and strengthens spleen, mainly for eliminating pattern/syndrome of dampness obstruction in the stomach and spleen.

化痰药 (huà tán yào) : 能祛痰或消痰，治疗痰证的药物。

ฮว่าถันเย่า : ยาขับเสมหะ กลุ่มยาขับและละลายเสมหะ ใช้รักษากลุ่มโรคและการที่เกิดจากเสมหะ

phlegm-resolving medicinal : a medicinal that dispels or resolves phlegm for treating phlegm pattern/ syndrome.

缓则治本 (huǎn zé zhì běn) : 病势缓和时，针对疾病的根本原因进行治疗。

ฮ่วนเจ้อจือเปิน : อาการเจ็บป่วยเรื้อรัง ให้รักษาที่ต้นเหตุ ขณะที่โรคมีพัฒนาการเบื้องต้น ให้รักษาที่สาเหตุรากฐานของโรค

root treatment in chronic case : if the manifestation disease is not in the emergency, treat the disease according to its root cause.

黄疸 (huáng dǎn) : 面部、目珠、皮肤、爪甲俱黄的表现。

หวงตัน : ดีซ่าน เกิดจากความผิดปกติของการขับน้ำดี มีอาการ

แสดงคือ ภาวะที่ใบหน้า ตา ผิวหนังและเล็บเปลี่ยนเป็นสีเหลือง
jaundice : a condition marked by yellow discoloration of the face, eye, skin and nails.

黄苔 (huáng tāi) : 舌苔呈现黄色的舌象。有淡黄、深黄和焦黄之分。

หวงไท่ : ลิ้นมีฝ้าเหลือง ลักษณะฝ้าที่ลิ้นเป็นสีเหลือง มีเหลืองอ่อนเหลืองเข้มและเหลืองเกรียม

yellow fur : a tongue coating yellow in color, including yellowish, deep yellow and fallow.

灰苔 (huī tāi) : 舌苔呈浅黑色的舌象。

ฮุยไท่ : ลิ้นมีฝ้าสีเทา ลักษณะฝ้าที่ลิ้นเป็นสีดำอ่อน
gray fur : a tongue coating blackish in color.

回旋灸 (huí xuán jiǔ) : 艾卷点燃的一端与施灸部位的皮肤保持一定距离，向左向右方向移动、反复旋转的悬起灸。

หุยเสวียนจิว : การรรมยาแบบวนเป็นวง การรรมยาโดยการเผาแท่งโถง รอมอยู่เหนือผิวหนังในระยะคงที่ แล้วเคลื่อนวนเป็นวงเหนือบริเวณจุดที่รมยา

circling moxibustion : suspension moxibustion performed by keeping the ignited end of a moxa stick at a fixed distance above the skin, and moving it left-right and revolving repeatedly.

回阳救逆剂 (huí yáng jiù nì jì) : 以温热固脱药为主配伍组成，救治阳气将脱证的温里剂。

หุยหยางจิวหนีจี้ : ตำรับยาตั้งหยางกลับคืนให้ฟื้นคืนชีพ ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสำคัญที่มีรสอุ่นร้อนภายใน มีฤทธิ์ไม่ให้หยางหลุดออก ใช้รักษากลุ่มอาการหยางซึ่งหลุดออก

restoring yang to save from collapse formula : any interior-warming formula that mainly consists of warm or hot-natured and yang restoring medicinal for treating and preventing the patient from collapsing and restoring yang.

昏睡露睛 (hūn shuì lù jīng) : 睡后眼睑未闭，眼珠外露的表现。

ฮุนซุ่ยลุจิง : นอนหลับตาโดยที่เปลือกตาปิดไม่สนิท ภาวะที่ผู้ป่วยนอนหลับโดยที่เปลือกตายังเปิดอยู่

sleeping with eyelid open : a condition marked by sleeping with eyelid open and the exposure of eyeball.

火候 (huǒ hǒu) : 煎药时火力大小缓急的总称。

หัวฮั่วว : ระดับความแรงของไฟที่ใช้ต้มยา การเรียกรวมระดับไฟอ่อนและไฟแรงที่ใช้ในการต้มยา

fire force : a general term for the strength and degree of heating while decocting.

火热证 (huǒ rè zhèng) : 感受火热邪毒，阳热内盛，表现以发热口渴、面红目赤、便秘尿黄、舌红苔黄、脉数等为主的证候。

หัวเรื่อเจิ้ง : กลุ่มอาการที่เกิดจากความร้อนหรือไฟ กลุ่มอาการที่เกิดจากความร้อนพิษไฟจากภายนอกมากระทบ มีภาวะหยางร้อนแกร่งในร่างกาย มีอาการแสดงคือ ตัวร้อน กระหายน้ำ หน้าแดง ตาแดง ท้องผูก บัสสภาวะเหลือง ลิ้นแดงฝ้าเหลือง ชีพจรเร็ว

fire-heat syndrome/pattern : a pattern due either to invasion of external fire and heat pathogen or internally engendered heat, usually manifested by fever, thirst, flushed face, red eyes, constipation, yellow urine, reddened tongue with yellow coating, and rapid pulse.

活血化瘀药 (huó xuè huà yū yào) : 能通畅血行、消散瘀血，主治瘀血证的药物。

หัวเซวี่ยฮั่วยวี่เย่า : ยาละลายเลือดคั่งและช่วยให้เลือดหมุนเวียน กลุ่มยาขับและสลายเลือดคั่ง หรือเลือดขี้ ใช้รักษากลุ่มอาการเลือดคั่งและอาการฟกช้ำจากเลือด

blood-activating and stasis-resolving medicinal : a medicinal that promotes blood flow and resolves blood stasis, mainly for treating blood stasis pattern/ syndrome.

活血剂 (huó xuè jì) : 以活血化瘀药为主配伍组成，治疗瘀血证的理血剂。

หัวเซวี่ยจี้ : ตำรับยาเพิ่มการไหลเวียนเลือด ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสำคัญที่มีฤทธิ์กระตุ้นเลือดสลายเลือดคั่ง ใช้รักษากลุ่มอาการเลือดคั่ง

blood-activating formula : any blood-regulating formula that consists of blood-activating and stasis-resolving medicinal for treating blood stasis syndrome/pattern.

火针疗法 (huǒ zhēn liáo fǎ) : 将针在火上烧红后，快速刺入人体，以刺激穴位治疗疾病的方法。

หัวเจินเหลี่ยวฝ่า : วิธีการรักษาด้วยการฝังเข็มลนไฟ การกระตุ้นจุดโดยใช้เข็มลนไฟจนร้อนแล้วแทงเข้าจุดอย่างรวดเร็ว

fire needling : a therapy that stimulates points by rapidly inserting a burned needle into the body.